

آیت الهی: انسان با فلسفه احیا می شود

دکتر حمیدرضا آیت الهی با بیان اینکه فلسفه به دنبال سوال است گفت: فلسفه به دنبال پرسیدن سوالات عمیق است و اگر فلسفه به جواب برسد یعنی اینکه کور شده است. درست است جواب ها وجود دارد اما همواره باید سوال جدید و نو وجود داشته باشد اما در میان تمام این عمیق شدن انسان احیا می شود و یک زندگی دیگر را تجربه می کند.

دکتر حمیدرضا آیت الهی با بیان اینکه فلسفه به دنبال سوال است گفت: فلسفه به دنبال پرسیدن سوالات عمیق است و اگر فلسفه به جواب برسد یعنی اینکه کور شده است. درست است جواب ها وجود دارد اما همواره باید سوال جدید و نو وجود داشته باشد اما در میان تمام این عمیق شدن انسان احیا می شود و یک زندگی دیگر را تجربه می کند.

به گزارش خبرنگار مهر، همایش روز جهانی فلسفه با عنوان دمی زندگی - برای زندگی، امروز در دانشگاه صنعتی شریف برگزار شد این مراسم با حضور دکتر کریم مجتهدی استاد فلسفه دانشگاه تهران و دکتر بیژن عبدالکریمی استاد فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی و حمید رضا آیت الهی رئیس سابق پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به سخنرانی پرداختند.

دکتر حمیدرضا آیت الهی با عنوان اینکه چرا در فیزیک باید فلسفه اندیشی کرد سخنرانی خود را آغاز کرد و گفت: در اینجا برای دانشجویان فیزیک از فلسفه صحبت کردن شاید ساده باشد اما این مربوط می شود به رابطه فیزیک و فلسفه اما من می خواهم فقط چند سوال مطرح کنم و قصد سخنرانی به مفهوم عام را ندارم.

وی گفت: شما در فیزیک نیوتن نیرو را نمی بینید اما نتایج آن را می بینید. همچنین در اینکه جرم چیست نیوتن در جواب این هیچ توضیحی نمی دهد و حتی در زمانی که می گوید دو جرم همدیگر را جذب می کنند جوابی برای چرایی آن نمی دهد بلکه فقط پرسید چرا همدیگر را جذب می کنند. ما از مسائل علمی که مطرح می کنیم چه مرادی داریم این سوال ها رفتن به بنیادهای دیگر است.

آیت الهی در ادامه گفت: این سوال ها برای شما پیش می آید اما باید بدانید که اینها برای کسانی پیش می آید که عمیق تر فکر می کنند. سوال دیگر این است که آیا واقعا در جهان خارج حقیقتی وجود دارد به فرض مثال در قانون فشار شما یا فشار را می بینید یا نتایج آن را. به این نوع عمیق شدن در پرسش ها فلسفیدن می گویند. فلسفه با پرسش های عمیق تر و بیشتر به وجود می آید بنابراین ما با دنیایی از نظریه ها در ذهنمان زندگی می کنیم و با بسیاری از سوالات مواجهیم.

وی تصریح کرد: توانایی سوال کردن و عمیق تر فکر کردن بحثی است که هرکسی آن را نمی تواند انجام دهد و مربوط به فلسفه است. در فلسفه پرسش کردن و سوال کردن از مبانی هرچیزی مهم است. خیلی ها جواب دادند و خیلی از جواب ها هم جواب های بی ربطی هستند اما در فلسفه یکی از مسائل ما این است که مکانیزم شناخت ما چیست. افلاطون آن را در دیده و مثل برد و نتوانست آن را بگوید کانت می آید و این فرآیند شناخت را تعریف می کند. کانت تمام زحماتش این بود که از گرفتاری هایی که هیوم به وجود آورده بود بشریت را رها کند. در فلسفه یکی از سوالات اساسی این است که من چگونه وجود را بشناسم.

در ادامه وی گفت: این نوع سوال و پرسش و کوتاه نیامدن از آن فلسفه است و موجب به وجود آمدن فلسفه های گوناگون شده است و این نوع فلسفه تلاش می کنند که بنیادی ترین سوالات را بپرسد. اینکه اخلاقیات خوب یا بد است خوبی یا بدی را از کجا آورده است همین موضوع می شود فلسفه اخلاق. از همه چیز برای شما مهمترین است که دانستن فلسفه علم است. بعد از قرن بیستم یک سری آمدند و گفتند که ما یکسری نظریه داریم و به عالم تحمیل می کنیم توماس کون آمد و گفت که اینکه اینها این نظریه درست است یا غلط مورد بحث است. یک سری آدم های دیگر نظریاتی داشتند و علم داشتند دیگرانی آمدند و ایرادهایی را بر نظریه آنها گرفتند جدیدها علیه قدیم ها قیام کردند و پارادایم کون مطرح شد.

آیت الهی ادامه داد: پس اصلا علم مربوط به جامعه علمی است که ببیند چه کسی زورش بیشتر می چربید یکی از سوالات اساسی این است که علم چیست و چقدر از حقیقت را برای شما نمایان می کند. پرسش از اینگونه مسائل پرسش های بنیادین است آدم هایی که می خواهند بنشینند که بنیادی تر فکر کنند که آیا دموکراسی باشد یا نباشد چه چیزی اخلاقی نیست و ... همه این سوالات سوالات فلسفی است. فلسفه به دنبال پرسیدن سوالات عمیق است و اگر فلسفه به جواب برسد یعنی اینکه کور شده است. درست است جواب ها وجود دارد اما همواره باید سوال جدید و نو وجود داشته باشد اما در میان تمام این عمیق شدن انسان احیا می شود و یک زندگی دیگر را تجربه می کند.